

NYIREGYHÁZA.

Társadalmi hetilap. — Megjelenik minden esütörtökön.

Előfizetési ára:

Egész évre 5 frt — kr.
Fél évre 2 frt 50 kr.
Negyed évre 1 frt 25 kr.

Felelős szerkesztő:

Dr. Prok Gyula,
kiadó-tulajdonos.

Hirdetéseket és előfizetéseket
elfogad a kiadó-hivatal: Nyiregyházán,
iskola-utca 13-ik szám.
Egyes szám ára 10 krajczár.

Husvét.

Ebben a sivár materialista világban igazán jól esik, ha a sturgle for life on felülemelkedve néha ünnepe-lünk. Kihalt szívünk-ből a vallásos-ság, a pozitívizmus, a materialisztikus felfogás teljesen hatalmába kerített. A létert való küzdelem elnyom bennünk minden érzelmet, nem lelkesít többé semmi. Siváru-l józanok va-gyunk. Szívünk már csupán egy lelketlen, érzéketlen hústömeg, az agy zsaruk-i deszpotizmussal uralkodik minden érzelmünk felett. Az emberi nem elfásult, szinte géppé vált. Ilyen világban az ünnep igazán megváltás.

A husvét szimbóluma az ember küzdelmeinek. — Az Istenember, ki a világot megakarja váltani gazok és latorok között keresztre feszítetik. Meggyilkoltja a nép, melyért él, melynek üdvéért és boldogságáért szenved kint és nyomort. A vallás optimisztikus szinpompájára van szükség, hogy az ember fel ne kiáltson. Hát érdemes-e küzdelel?

Renan mondja, hogy Jézust lelki-ereje tette a világtörténelem legna-gyobb alakjává. Az egyház által eme sárral megdöbölt történetirő festi talán legszebben Jézusnak küzdelmeit, és talán optimisztikusabban is, mint

bárki más. Senki nem hajlik meg jobban a szellem fessége előtt, mint ő, ki euthuziazmusában szeme előtt látja azt az időt, midőn Jeruzsálem-ben fel lesz állítva egy templom, melyben a világnak minden népe faj és valláskülönbőség nélkül leborulva imádja a Megváltót, ki a világ leg-szebb eszméjét képviseli: a szeretetet.

Haj az az idő messze van. Egy óriási chaos ma a világ. Czólját senki sem tudja. Fejjel megyünk neki egy-másnak a nélkül, hogy valamit ez-által magunknak használnánk. Min-denki mások romlásában akarja fel-találni boldogságát. — Nem hősök vagyunk, hanem Don Quixotteok. Szél-malmok ellen harcolunk. Nincsen már lelkiismeret. Nem ismerünk isteni törvényeket és csak a saját törvé-nyeink előtt hajlunk meg. És ezek annyira gyarlók, hogy tág teret hagy-nak a lelkiismeretlenségnek és ros-zindulatnak.

Leromboltuk a, ideálokat, nem törődve azzal, hogy utolsó számszá-lunkat semmisítettük meg, melybe a létert való küzdelem hullámzó ten-gerén kapaszkodhatnánk. De így kellett tennünk, hogy ne legyen felettünk senki. Megsemmisítettük vallásos érzel-münket, hogy kitephessük szívünk-ből a

lelkiismeretet. Ez okozza, hogy ma senki sem boldog, senki sem megelége-dett. Mindenki magasabbra tör. Ma-gas sziklákra mászunk. Hány ezer ember esik le, míg egy felér és ha va-laki szerencsésen megmászza a sziklát, megvetően mosolyog és szinte hal-lani rezignált hangját: „Kár volt küzdelel!”

Epikuristák vagyunk. Nem hiszünk a túlvilági életben és azért igyekez-zünk életünket a lehető legnagyobb gyönyörök között lélni. Ha valami zsákmanó kínálkozik, mohón nyulunk utána, nehogy valamely élelmes ve-télytársunk kiragadjon kezünk-ből. — Kapzsi strébersereg argus szemekkel kíséri minden lépésünket, készen rá, hogyha lehet, elfoglalja helyünket. A rosszakarat, a malicezia, a legkisebb rossz, melyet el kell szenvednünk. Nem becsüljük egymást és Jézus magas tanától a felebaráti szeretettől a le-hető legnagyobb mértékben eltávo-lodtunk. Az emberiség irigy, romlott. A legnagyobb eszedelnet hirtelen egyik ember a másikra, csakhogy ez által előnyösebb helyzetbe jusson. Pest-tist, kolérát szeretne behozni, ha nem féltene becses enjét.

A társadalmi élet is pang. Min-denki magasabbra törekszik és ezért

A „NYIREGYHÁZA TÁRCZÁJA”.

Utazás a szesz-párákkal.

— Egy öngyilkos hagyatékából. —

Közlő: Buday Barna.

Vacsorám után itt ülök szemben a vékonykú borosüveggel, aminek a tartalmá-tól butulni kezd már a fejem s ami kis fan-tázia van benne, az egyszerre szárnyára kél, mint a denevérek, mikor a nap fejébe vágja a halospakáját.

Repül-repül a sok bolond gondolat, én meg utánnuk s oda jutunk el, ahol nekem jól esik.

Nincs senki a sarkamban, aki oldalba taszítson, ha messze lépek, sőt még önma-gam is kijátszom, mert ott hagyom a vézna testemet, azt a rossz kalitkát a pamlogat s míg az elesigazottan hever, mi megyünk a szesz párájával fel a menyországba s nincs az a paradíesom, amelyikbe bele ne szagol-nánk.

Napközben gyáva vagyok mint az elvert kutya; szemlesütve járok az utcán, mert a tekintet, férfi vagy asszony vesse azt rám, már zavarba hoz; csak a csudálatos, isten verte arcok ablaküvegen merek benézni; talán abban bizakodom el, hogy az ilyen istenverte nem fog kiköpni az ablakain, ahogy a többi. Alázatos vagyok, mint a szatócs, nem ravaszgató, csak azért, mert ez a mezitlábás szokás rajtam ragadt, akár valami étkelen anyajegy . . . Hangom elfojtódik s

vibrál mikor beszélni kezdek s ilyenkor hirtelen ketté válvá, valamelyik sarokból végtelen megvetéssel merem végig az en jelen-tékelten alakomat és saját hangom olyan idegenül zúg a fejembe, mintha ismeretlen, ostobául kényeskedő ajkak szalasztanak ki.

Asszonyok között szerény vagyok és szolgailag alázatos — ismét nem lovasias-ságból, hanem azért, mert nem merek ma-gamnak magasabb szerepet szánni és ha valaki csak kegyelem morzsáját hullajtja ölembe rokon érzésének, már le vagyok kenyerezve a koldusok halájára, kiknek egy filler elég, hogy emberséget fedezzenek fel az emberi-ségben; és ilyenkor sajnálom, hogy csakugyan nem vagyok kutya s nem esőválhatom meg farkamat hízolgóen, szánalomért esdően; de ügyetlenebb vagyok a kutyanál, hát csak mosolygok izetlen titokzottsággal és nem tudom elgondolni, miért teremtett meg az Isten engemet!

Csupa sejtése, hulladéka a tehetségek-nek, amelyekkel meg vagyok rakodva, teher, amely csak nyom és nem emel; bizonyosan tudom, hogy ha a világ tótágot áll is, én azért nem leszek több, mint az utolsó utol-sója, akiből a közönséget mindenki kiérzi már messziről, akivel szóba talán még az utcai leány sem áll, ha egyszer ünnepi fel-öltőt vehet magára.

Én Istenem, be böles berendezés is az tőled, hogy nehány pohár borocsa kirep-erüljön az emberben mindezt a sok nyomoru-ságot: — és még azt kérdik, miért iszom?

Miért iszom? Hát azt hiszitek, hogy elég nekem annyi az életből, hogy komiz taposó munkát végezzek abban a malomban, amely-nek készítményét ti faljátok fel, szép bátor emberi himek: azért, hogy olyan utolsó va-gyok? Ne tudnátok azt, hogy mikor a ter-mészlet csufásra megalott ilyen embereket, mint én vagyok, hát akkor borzasztó szati-rát követ el, mert mi ezudarul lenézünk ben-neteket, ha úgy magunkra maradunk és míg ti azt hiszitek, hogy mi hordozzuk azokat az alapköveket, amelyeken a ti méltóságotok épült, az alatt mi kaczagunk a kötelekekből szabadult oroszlan szilajságával, kaczagunk mignem elfelejtünk benneteket s eltekintünk a fejetek fölött olyan magasan, hogy még a király sem tud magasabbra nézni. Csak egy kis bor kell hozzá, amitől lepattanjon a békó, amelyet ránk vert a képmutató természet.

Gyere ide hát te vékonykúku üveg: biz! Isten nincs másban igazság, mint te bened és senki sincs, akinek több megköszönni valóm volna, mint te neked. — Köszönettel tartoznám — az igaz — az anyámnak ami-ért nem fojtott meg, mikor pólyában hord-tak, vagy még hamarabb, s halás is voltam érte, csakhogy egyszer azt hallottam, hogy egy medve halálg védte bocsait, pedig nem is számított köszönetre, a medve bocs pedig úgy hálálta meg az anyja jószágát, hogy ő is megvédte a kölykeit. Hát ilyen hálás én is fogok lenni s azután nem tartozom senkinek a világon.

De mégis. Egy leányba beleszerettem ezzel az én forró lelkeimmel, amely titokban

legfeljebb csak klikkek képződhetnek, melyeknek tagjai egymást segítik. Hiuságunk a lehető legnevevetségesebb. Ha magasabb társadalmi állásu ember úgy bánik velünk, mint saját társaságbelivel szerfelett büszkének vagyunk. Társadalmi kasztok képződtek, zártabbak, előítélettel teltebbek a brahma kasztoknál. Egyik kaszt megmegteti a másikat. — Bolondulunk az után, hogy magasabb kasztba jussunk. Álmainkban gyakran utópikaként jelenik meg előttünk a vágy, hogy feljebb hágyunk s ha végre sikerül megvetjük előbbi ismerőseinket, barátainkat.

A demokratizmus eszméjét lábbal tiporjuk. A rang és czimkorság sohaem volt olyan általános, mint manapság. Czafrangok után törekedünk, mely megkülönböztet bennünket embertársainktól. A történetíró bámulva fogja nézni, hogy a mai józannak keresztelt kor, mennyi hiu bolondságról lelkesedett. Ez a kor, melyet a ma filozófusai raczinálitásának kereszteltek el, az igazi racionalizmus-tól Makó—Jeruzsálemnyi távolságban áll. Vagy van-e abban valami egyszerűség, hogy olyanok társasága után vágyódunk, kikről azt gondoljuk, hogy társadalmi terepen felettünk állanak? Mi egyszerűség van a rang-és czimkorságban? Van-e különbség ember és ember között és nem egyforma társadalmi egyed valamennyi? Hol van a encyklopedisták raczinálizmusa?

Ünnep van. Elgondolkodunk. Magunkba szállvalatunk egy óriási hangyabolyt, egy caszt, melyben csak egymás ellen harcolnak vannak egymás mellett. Kérdők csak akkor, ha az onzó érdek

összehozza. A létet szomorúnak, sívárnak találjuk s igazat adunk Schopenhauer, Hartman és Nietzsche pszichiztikus filozófiájának.

A harang szól. Talán megszokásból, vagy talán azért, hogy mutogassuk magunkat a templomba is elmegyünk. A sötét gondolatok kísértének. A világot óriási temetőnek látjuk, kapuján Dante mondasával: „Lasciate ogni speranza! Az orgona hangjánál azonban megdobbann szívünk, mintha azt kiáltaná: Feltámadunk!

H. J.

Közügyek.

— A vármegyei két közkórház, t. i. a nagy-kállói és kisvárdai, a napokban adták ki a mult évről szóló hivatalos jelentésüket, melyekből érdekesnek tartjuk közölni a következő adatokat: *A nagykállói közkórház* fennállása, vagyis 1874-ik év június hó 10-dike óta, 1898-ik év végéig az egyes években fel lettek véve és ápolva: 1874-ik év június 10. (csonka év) 209, 1875-ik évben 615, 1876-ik évben 633, 1877-ik évben 720, 1878-ik évben 877, 1879-ik évben 986, 1880-ik évben 1153, 1881-ik évben 1221, 1882-ik évben 1235, 1883-ik évben 1095, 1884-ik évben 1115, 1885-ik évben 1301, 1886-ik évben 1389, 1887-ik évben 1475, 1888-ik évben 1329, 1889-ik évben 1321, 1890-ik évben 1353, 1891-ik évben 1342, 1892-ik évben 1314, 1893-ik évben 1379, 1894-ik évben 1344, 1895-ik évben 1351, 1896-ik évben 1352, 1897-ik évben 1395, 1899-ik évben 1453, összesen 28957 beteg. *A kisvárdai kórház* betegforgalma fennállása, vagyis 1894. január 1. óta volt: 1894-ben felvételt 662 beteg, 1895-ben felvételt 901, 1896-ban felvételt 914, 1897-ben felvételt 1076, 1898-ban felvételt 1246. Az öt év alatt ápolottat 4799 beteg.

— **Állatforgalmi tilalom.** A cs. kir. osztrák belügyminiszter f. évi márczius hó 17-én kezdődő érvényességgel a következő intézke-

Nagyobb alakot nem találok magamnál azon a tag területen, amelyet nekem képeletem befut, mert, ha már belegabalyodik a gondolatomba olyan, aki nálam többre tart számot, akkor alakítok más helyzetet, ahova nem követhet a szegény s így repülök tovább, tovább, szedem a képelet edes mézét szerelmeskedem asszonyokkal, vallosmásokat teszek leányoknak, legénykedem, csapodarkodom és sikereimen megremeg a szívem, vagy ötletes huncutságaimon nagyokat nevetek s nevet velem az egész világ, úgy zudítja reá: éljen Bavolet.

Igyál Bavolet! Fene legény vagy, hanem bor nélkül egy hajtófát sem ersz, ám ha az utolsó pohár is kiürül, akkor leszel csak te nagy ember, vig ember, örömökre alkotott ember.

Íde tehát azzal az utolsó slukkal. Csupa tűz vagyok már: annyi mézet gyűjtöttem össze, hogy szinte görnyedek sulya alatt. Nem kérek, hanem követek s nincs aki megtagadja. Olyan kegyes a sors, hogy semmit sem tagad meg tőlem, ha egyszer be vagyok rugva, én meg olyan ravasz vagyok, hogy kihasználom: a sors bőkezűségét s berugok minél többször.

Kezel te vén fiézők! szavamra mondom, hogy nem haragszom rád, de senkire sem e nagy világon, inkább szeretni kezdek én mindenkit s csak az fajna, ha volna olyan, aki nem akarna bekülni velem. Mert minek is a harag, hisz oly jók vagyunk, mi emberek, hogy csak meg kell értenünk egymást.

Lám, te nagyságos ur, aki a multkor lehordtál méltó felgerjedésben s én betorul

déseket léptette életbe: I. Ragadós tüdőlob miatt a szarvasmarháknak Ausztriába való bevitele Magyarország következő törvényhatóságainak területéről tilos. Vármegyék: Árva, Liptó és Trencsén vármegyék területéről és Zemplén vármegye nagymihályi járásából. II. Sertésvesz miatt sertéseknek Ausztriába való bevitele Magyarország következő törvényhatóságainak területéről tilos. Vármegyék: Alsó-Fehér, Arad, Baranya, Bereg, Bihar, Borsod, Csanád, Gömör, Kis-Hont, Heves, Komárom, Nógrád, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Somogy, Szabolcs, Szatmár, Temes, Torna, Torontál, Zala és Zemplén. Városok: Arad és Debreczen.

Képviselői közgyűlés.

Nyiregyháza város képviselőtestülete márczius hó 28-án közgyűlést tartott, a melyre a tagok csak igen korlátozott számban jelentek meg. Nagy hiányosság volt különösen a hátulso széksorokban, ami igen jó jel arra, hogy szenvedélyes vita, s leszavazások nem lesznek.

A közgyűlés a tagok helyfoglalása szerint három, körülbelül egyforma nagyságu részre tagolódik. Az elnök körül az ugynevezett tanácspárt, az értelmiség helyezkedik el, sokszor impozans arányban, ha valamely jó ügy vesélyeztetésének tudata össztoborozza őket. A terem közepén a mérsékelt ellenzék táborozik. Határozott irányja nincs, s kérdésről-kérdésre szabja meg a magatartását. Ez a tartakó ereje ugy a tanácspártnak, mint a leghátul ülő ugynevezett hegypártnak. A hegypárt engesztelhetetlen ellenzék. Akarata ritkán, sőt egyáltalában nem találkozik a tanács, s a haladók pártjának tönkretévesével. Ez a párt szokott a legkitűnőbb sorokban megjelenni télen.

Az elkészült tél haragos kitérésével a tavasz mosolygó napusagra győzelmesen meglökőzött, a hegypárt a közgyűlési teremből kihelyezte működésének terét. Ezzel aztán biztosíva van a tanács előterjesztéseinek győzelmé. Így volt az tegnapelőtti is. Rendre szavaztak, hallgattak, és bekesen tanácskoztak. Az egyetértés szelleme lebegett a viharos multu képviselői tárgyalásán.

felhuztam orromat: mily jól esnek most nekem, ha valahára hajthatnám könnytől uzoit ábrázomatot s te azt mondanai: minden jól van. Ugy-e megbocsátana nekem a te jó szíved s mondanai: mégis jó fiu ez a Bavolet ur. En meg életre-halaira hiv szolgai lekötözöttséget éreznek irányodban s ennek tudatában, ha engemet valami baj érte, te könnyezve sóhajtanál fel: szegény Bavolet. Vagy én mily szépen pityeregnék a te temetéseden és látnák sokan a hulló könnyeimet, mondván: a húséges Bavolet.

De ne könnyezzel, mert bizony magam is rákzedem. Okom van rá, csak a temetésre kell gondolnom, mikor azt a sok szép reményt, ami bennem van, mind bele ássák egy hideg sirba. A papunk szep bucsuzatot mondana, az anyám ott állana a sir szelénél s mellette az a kis lány, aki a szent képét nekem ajándékozta. Sirna mind a kettő göröcsösen, mert csak a temetésnél tudódik ki, hogy ki, mi volt? Abban az utolsó pillanatban ott fogna körül mindenki, aki szeretett.

De nem halnék ám meg igazában, mert csak tévedes volna az egész s én magam a másik oldalról rajta kapnám azokat, akik szerettek engemet, csakhogy én nem tudtam rólok; lenne azután magyarázat, öröm s kitjuna mindenből, amit az első életben elmulasztottam.

Sírok már, de nem a fájdalom miatt omlanak könnyeim, hanem az örömtől, mert ha elgondolom — becsületemre mondom — valamikor a feltámadás után nagyon boldog ember lesz belőlem.

jobban ég a vulkánnál s ő megígérte, hogy az enyém lesz. Azután, hogy mégis ott hagyott a legelső másik kedvéért, emlékül a legszelb kepet nekem adta az imádságos könyvből, mert ő ártatlan volt és istenfélő. Neki tehát mégis tartozom valamivel s azóta, ha imádságos könyvet látok, eszembe jut, hogy mily jó találmány az ima: az igazságos mennyországba emeli lelkünket akkor, mikor embertársunkat pokoiba lökjük.

De hisz mennyországba jutok én is mindjárt, csak egy szemernyivel több bort igyam meg.

Üdvözölni fogok én mindjárt, csak kiverje a szesz a fejemből azt a csepp értelmet, amit a teremtés véletlenségéből benne felejtett.

Hull a rólam gyorsan a teher, mint a koldusról a tarisznya, ha már megnyomta vállait. Mit törődöm azzal az emberrel, aki széken hátrahagyatott fejjel ül s véreerekkel átszótt meredt szemekkel néz fel a szoba mennyezetére?!

En deli ifju vagyok, forgok az emberek között úgyessen és nagy tehetséggel, alakok, kik előtt napközben földig emelem kalapomat, elenyészlő porzemként vesznek el mellettem: alkotok, teremtek dicsőséget, szaporán, mint a jó tyúk a tojást, s ugy állok magasan, elkápráztatva saját nagyságom által, hogy önkentelen felkiáltak a nagy tömeggel: éljen Bavolet! Az ám, éltetem magamat ószinte üdvívalgással s ezt meg a kiraly sem éri el, mert őt csak mások éltetik, de annyira nem tud lelkesedni ön maga iránt, hogy poharat ürítsen saját egészségére. én meg másért sem iszom, csak magamért.

A tárgysorozat első pontja a vármegyei törvényhatóságának az a határozata volt, melylyel a vasutára vezető köút kiépítése tárgyában tartott árlejtés eredményét megsemmisítette, s új árlejtés megtartására utasította a képviselőtestületet. A vármegyei határozat általános nyughatatlanságot és elégedetlenséget keltett, s voltak sokan, a kik elfoglaltság szimpotomáit vélték kiolvashatni a felbírálói szakközeg véleményezéséből. A megsemmisítő határozattal szemben a pénzügyi és gazdasági s akosztály a belügyminiszterhez intézendő felelőbbséget ajánlva s ki mutatni kívánja, hogy a határozat végzetes tévedésen alapszik, s hogy egyéb kijelölési rosszul értelmezett alapokon nyugoszanak. A tanácsnak ugyan az a véleménye.

A képviselőtestület tudni kívánja, hogy tévedett-e hát a vármegye, s való-e, hogy a vármegye által csaknem egyedül versenyképesnek deklarált tokaji hideg oldali közút annyira felmúlja a kissebisi trahit közlekedet? Klein István főmérnök terjedelmes és szakszerű előterjesztésében rendre megcáfolja a vármegyei határozat minden indokát, s szintén a felelőbbséget mellett nyilatkozik.

A képviselet nagy többséggel így is határoz.

A következő tárggyal röviden végzett a közgyűlés.

Egyszerűen tudomásul vette, hogy a vármegye jóváhagyta a közúti villamos vasút létesítése tárgyában hozott határozatát.

Nem sok érdeklődést keltettek a többi tárgyak egynek kivételével. Ennek az egynek azonban története van.

Baumeiszer Ernő a Korona szálloda berője kiadott 3 szobát a nyiregyházi terményesarnoknak alberletbe. A t. ügyész e cselekményben szerződés ellenes használatot lát, s mint szerződés szegőtt azzal kívánja megfenyítetni a berőt, hogy a 4000 ft kauzójának különben elvesztése mellett a terményesarnoknak — haladéktalanul mondjon fel.

A berő a t. ügyész jogi érvelését nem ismerte el helyesnek, s kijelenti egy előterjesztésben, hogy a három szobának a terményesarnok részére történt kiadása a bérlem ny tárgyának rendeltetészerű használatra, amelyhez neki joga van. A berleti jognak, vagy egy részének, valamint a vendégszobáknak alberletbe adása között különbséget kell tenni, mert különben a t. ügyész véleménye nem lesz alapos.

Az ügy illetén állásának előterjesztése után a tisztelt képviseleti közgyűlés menten átalakult kir. Curia-vá, nem csak lényegileg, de formailag is. A jogi vitaközös kódos levezető ólomnyulvány nehézedett a nem jogászokra, ámbar részt vettek benne e utóbbiak is. Az első szónok ki is jelentette, hogy nem jogász létére is annyira tisztán áll előtte az, hogy Baumeiszer cselekménye nem képezhet szerződésszegést, hogy ha a t. ügyész kivül egyetlen jogász akad, aki a tisztí- ügyész véleményének védelmére kel, menten lemond a saját meggyőződése követésétől.

Az ekként provokált jogászok megfelelték a hozzájuk fűzött várakozásnak. Rendre felállottak, s kifejezést adtak ama meggyőződésüknek, hogy a t. ügyési vélemény tévedős. Ennek jelentette ki a közgyűlés is igen sok szavazattal nagyon kevés ellen, midőn a kis prozesust a feledésnek rendelté átadni.

Ezután a közgyűlés gyorsan sietett a befejezéséhez.

Surányi Imre.

Szokatlan dolog, hogy egy név legyen egy újság cikk hímökön, különösen, ha azt e nevet egy mindnyájunk által jól ismert, köztünnk élő ember viseli. A nyiregyházi zsmualiztika hízeglehet magának azzal, hogy a személyi kultusz elég hosszú pályafutása alatt igen ritkán homályosította el tiszta lá-

tását, független gondolkozását és pártatlanságát.

S ha ezuttal kivétel kell tennünk, arra bizonyára igen nyomós indokaink vannak.

Surányi Imre m. kir. posta és távirda felügyelő ügy egyéniségének rendkívül rokonszenves vonásaival, mint önzetlen munkálkodásával s különösen a nyiregyházi posta és táviró hivatalok fejlesztésével, valamint népszerevő tetteivel igazán rászolgált arra, hogy 25 éves szolgálatának jubileuma alkalmából az iránta méltó elismeréssel adózó közvélemény tolmácsává szegődjünk.

Szinte érezzük azt, hogy mennyire nem szükséges meg nagy vonásokban sem jellemzően Surányi Imrét s kutatni az ő népszerűségének, az iránti méltó oldalról nyilvánuló rokonszenveinek okait. Űgybuzgalma, fáradsághatatlansága a munka körében, atyai jóindulata hivatalnok társai iránt, előzékenysége a nagy közönséggel szemben, s posta és táviradi szolgálat tőketelesítésében elért eredmények egyaránt lényeges tényezők a fellebbvalói elismerésének, tisztázásai meleg ragaszkodásának s a közönség osztatlan rokonszenveinek megértéséhez.

Mindenkoron távol a zajos közszerepléstől, szerény munkásságának igazán gazdag eredményeire tekintett vissza a jubiláns, aki egyéniségének szelidségében bizonyára attól is szivesen eltekintett volna, hogy tisztelőinek figyelmre az ő betöltött 25 éves szolgálatára irányuljon.

A posta és távirda tisztelt a jubilánst egy értékes ezüst bilikómmal lepték meg, melynek átadásánál kartársai nevében Leschák Antal üdvözölte őt meleg szavakkal. Az áltisztelt egy szép arany gyűrű átadásával fejezték ragaszkodó szeretetüket a jó lelkű főnök iránt.

Ugyanaz nap, vagyis kedden este bankett volt a jubiláns tiszteletére a „Korona” szálloda nagytermében, melyen az ünnepeket és a postatiszteket együtt ott láttuk: Br. Feilitzsch Berthold aranykulcos főispánt, Dr. Meskó László országgyűlési képviselőt, Popp György kir. tanácsos pénzügyigazgatót, Bencs László polgármestert, Martinyi József főgyámügyi igazgatót, Veizer István róm. kath. főesperest, Geduly Henrik ág. evang. lelkészt, Kovács István kir. tablai bíró, Lázár Kálmán kir. főügyési helyettesét, Somogyi Gyula kir. közjegyzőt, Eötvös Pál helyettes pénzügyigazgatót, dr. Jósza András vármegyei főorvost, Irján János állomásfőnököt, s kivülök az állami, megyei, városi hivatalnokok, a tanári kar, egyetlek és társulatok s közéletünk igen sok előkelő tagját.

Az első felkőszöntőt báró Feilitzsch Berthold főispán mondotta a királyra, amelyet a jelenlevők álva hallgattak meg. Leschák Antal postatiszt kartársai nevében is az ünnepeit értele po- arát. Surányi Imre megjelent barátait köszöntötte fel Dr. Meskó László az ünnepeit, dr. Jósza András hasonlóképen Surányi Imreért, Lázár Kálmán az ünnepeit munkatársaiért, Leifler Sámuel a jubiláns családjaért, báró Feilitzsch Berthold főispán a nyiregyházi posta kiváló szervezőjéért: Surányi Imreért, Novák Gyula és dr. Bartók Jenő szintén Surányi Imreért emeltek poharaikat.

A kedélyes bankett a késő éjjeli órákban ért véget.

Et nunc?

Nyirbátor, márczius 29.

(—f.) Mióta az u. n reform-mozgalom e lap hasábjain megindult, közéletünkben azóta alig találkoztunk a Balog szereplésével. Sőt mikor réa nézve egyre kellemetlenebbé vált a mozgalom, szállást — bár hivatból, félrevezetésül, azzal búcsuzott el, hogy orvosi tanács folytán két havi kurára egyik budapesti gyógyintézetbe megy — áttette Zentára egy rokonához. A mozgalom szüntével azonban ismét elfoglalta hivatalait nálunk és

éppenséggel nem látszott visszahúzódni akarni. Erre ellenfelei újra akcióba léptek ellene és jóvő maguktartására nézve elhatározták egyenesen a Balog kiűzését a nyirbátóri közéletből.

A mozgalom most már mind egyre szélesebb hullamokat ver és a sajtóból átsapott közéletünkbe is. F. hó 25-én kath. hitközégi gyűlés volt, melynek motívumai már napokkal előbb mindennél jobban foglalkoztatták a várost, és eredményét rendkívüli feszültséggel várták. Ezen a gyűlésen a nyirbátóri közéletnek nagy és éles kérdése, a rég függő Balog-kérdés került szőnygre, amelynek a megoldásához vezető komoly lépésekre elszánták magukat a katolikusok, a kiknek Balog hitközégi világi elnökük.

Furcsább és főrabók helyzetben talán még nem volt testület, mint a minőbe a nyirbátóri kath. hitközég jutott. Evtizednél hosszabb idő óta világi elnökének a kath. egyházba tartozóságára nézve alapos kételeyek merültek fel.

Az előterjesztett határozati javaslatot megokoló beszédben elmondották, hogy Balog a „Magyarország és a Külföld” cz. füzetes vállalatban minden jóízűség okosságának eső-mőrt okozó önéletrajzot adott ki, a mely kihívta a gyanút és a vizsgálódást ellene. Hosszu és kitaró kutatás során többek között, a mik Balogra a legnagyobb mértékben kompromittálók, kiderült róla, hogy zsidó vallásban született, mint ilyen került városunkba; megkeresztelésének nyomára jónni sem az itteni plébánia hivatal anyakönyveiben, sem széles környéken nem lehetett, sőt állítólagos áttéréséről születési helyének rabbiságánál sem tettelet jelentés.

A Balog állását már ennek a fölfedezésnek a híre is megrendítette, de még siralmasabb fordulata lett réa nézve a dolgoknak akkor, midőn a 25-iki gyűlésben meg nem jelent, hanem — és itt következik az igazi szenzációs fordulat — e helyett F. N. volt nyirbátóri kath. lelkész azzal vádolta me a hitközég gondnokát előtt, hogy keresztlevélétől megfosztotta. Balog ezen védekezése meg sűrűbbre szőtte azt a homályt, mely a vallását leplezi.

A katolikusokat azonban ez a szégyenletes szőrnység — joggal — felháborította. A szenzációs fölfedezés megbízhatóságát a mellett sok valószínűség szől, de készpénznek meg sem vehető; melőzni sem lehet hallgatással. A Balog kérdőre vonása lett tehát szükséges, mert, ha zsidó, akkor a kath. hitközég reputációjának rovására és oly formán és oly mértékben, amint az őt meg nem illette, avatkozott a kath. hítelekezteli ügyekbe, — és akkor önzertes férfiak előtt ez a tény maga megsemmisítő fordulatot eredményez az o existenciájában.

Ilyen auspiciumok mellett indult meg a mozgalom a 25-iki gyűlés megtartására, hogy alkalmat adjanak Balognak magát nyilvánosan és közmeignyugvára igazolhatni. Független gondolkozású polgarok tömegesen vettek részt a gyűlésen, de Balog nem jelent meg. A gyűlés azonban meg lett tartva és hatalmas megnyilatkozásait hallottuk az ő független közvéleménynek. Indítványt fogadtak el, melyben a hitközég egyhangulag a legnagyobb mértékű rosszaságot és felháborodást fejezi ki a Balog magatartására vonatkozólag. Az általános helyeslés között hozott határozat a következő:

„A nyirbátóri róm. kath. hitközég tagjainak 1899. márczius 25-én d. u. 4 órákor megtartott gyűlése, arra való tekintettel, hogy Balog Ferencz ur, a hitközégnek és az iskolásoknak a. elnöke — bár a gyűlésre írásosan és azzal a megjegyzéssel hivatott meg, hogy „elmaradása otybá fog vétetni, mintha kath. voltát igazolni nem tudná” — meg nem jelent és a római kath. szentgyűháunkba tartozósága iránt fenntartó alapos kételeyt el nem oszlatta, Balog urnak ezen eljárása fölött megbotráncozását fejezi ki; és minthogy B. F. ur

Hírek.

meglehetősen elnyúlt tekintélyével az egyházközönségnek többé diszére nem válnék; minthogy továbbá eddig köztudomásra jutott dolgaival is már elpazarolta azt az erkölcsi integritást, melyvel egyházközönségünk tagjainak tiszteletét, becslését és bizalmát kiérdemelhetné, végül mert az elnöki székből nemcsak egy ember munkájára, de a becslésére, a jóhíreire, a tisztességére és a hűségére is van nagy szükségünk, Balognál pedig ezek vannak most elhomályosítva; a nyirbátóri róm. kath. hitközség azt a következtetést vonja le ezekből a tényekből hogy B. F. ur nem rendelkezik azokkal a tulajdonságokkal, amelyek őt a reá, mint elnökre váró kötelességek teljesítésére, — ha kath. voltát igazolná is — képviselők és kényszeríthetnek, minél fogva B. F. úrtól bizalmát megvonja, őt tovább elnökének nem tartja, és erről B. F. urat és az új elnök választása iránti intézkedés megtétele végett a hitközség egyházi elnökét értesíteni határozza.*

A mozgalom ezzel új stádiumba lépett. Balog útközvetet veszített; kőrtörte a kasszánál, és ő gyámoltalanul áll győzedelmes ellenfelei prédájára. Valóban az önértékek mekkora hiánya kell ahhoz, hogy Balog nemcsak önmaga előtt nem szégyenli a szégyenli valót, de még meghurcoltatni is engedti nevét közszáján és sajtóban megpirító szégyenletességek képesében.

Talán nem tévedünk, ha azt tartjuk, hogy Balog felvilágosítani tartozott volna a hitközséget vallását illetőleg a valóságról külön kérdés és kifejezett akarat nélkül is a közte, mint elnök és a hitközség közt lévő kötelek tisztaságáért és sérthetlenségéért is. És, ha a gyűlésen igazolja, hogy 1883-ban, házasságának megkötésekor már kath. volt, akkor e kérdés mellett megszűnt volna az agitáció, melyet ellenfelei új állhatatosan folytatnak, és kivett volna ellenfelei kezéből egy éles fegyvert. Így pedig kioltotta azok szívéből is a hitelt, akik még az eddigiek után is melengéltek magukban azt a gondolatot, hogy a Balog ellenfelei hátha félre vannak vezetve; a hitközség kebelében pedig a gyanu demoralizáló állapotát teremtette meg. Ez az eljárása és vakmerő és vigyázatlan védekezése minden korrekát gondolkodás előtt csak értett Balognak és tovább napirenden tartja e kérdést.

A figyelő közönség pedig a 13 urnak nagylelkű szimpátiára valló korábbi bizalmi nyilatkozata és az ezzel homlokegyenest ellenkező fentebbi határozat után méltán kérheti Pilátussal: hol az igazság?

Mi is tudni szeretnők, nem a saját egyéni kíváncsiságunk kielégítésére, mert mi egy pillanattal sem kitéledünk ügyünk sikerében, hanem a közvéleménynek kell tudnia: vajjon Balognak a nyilvános számadás elől ez a bujkálása és az a taktikája, hogy bizonyítékai hiányának odumadt egy mindnyájunk becslésével távozott papra iparkodik áthárítani, keresztlevélének elmulasztását fogván reá, — 13 kezesének a tudtával-e, vagy anélkül, akarataival-e, vagy pedig akarata ellenére történt meg?

Tudni szeretnők, el voltak-e készülve az események ilyen alakulására a jó urak?

És végül utóljára, de még sem utolsóknak — ez legkevésbé közönyös nekünk — tudni szeretnők, bírja-e Balog tovább is védőinek rokonszenvét és erkölcsi támogatásukat?

Nyilatkozzanak, mert semleges nézők most még kevésbé maradhatnak: tisztességesen cselekedett-e Balog, mikor a hitközség követelésének teljesítését, erkölcsi támogatását megtagadta? Szeretnénk erre pozitív választ.

De még ez sem elég. Vonassék kérdőre Balog erélyvel, határozottsággal. Meg idő-pazarlás nélkül és nyilvánosan.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter *Ács Nagy Ferencz* nyiregyházi törvényszéki joggyakornokot, a nagyszentmiklósi járásbírószékhez aljegyzővé nevezte ki.

— **Áthelyezés.** A dohányjövédéki központi igazgatóság *Schön Nándor* jászkiséri m. kir. dohányjövédéki tisztelet hasonminőségben a nyiregyházi m. kir. dohánybevélté hivatalhoz helyezte át.

— **Kállay Leopold,** a nyirbógdányi kerület orsz. képviselője szerdán, a kereskedelemügyi igazgatóság költségvetés tárgyalása alkalmával nagyobb beszédet tartott a képviselőházban, melyet szakszerű fejtegetéseivel az egész képviselőház osztatlan helyesléssel kísért.

— **A szabadelvű párt** végrehajtó bizottsága ma délután 5 órakor a „Korona” szalonda kis termében ülést tart, melynek tárgya az új kormányának a nyiregyházi szabadelvű párt részéről történő üdvözlése iránti javaslat, továbbá a város országgyűlési képviselőjének a pártelnökséghez intézett értesítése, mely szerint a szabadelvű párkörbe belépett, — lesz, s esetleg a teendő indítványok feletti határozatot hozatal.

— **Vívóverseny.** *Szigeti Benedek Sándor* vasárnap tartotta meg Debreczenben a Margit-fürdő nagyertermében szép érdeklődés mellett vívó versenyt, melyre városunkból is átrándultak néhányan a vivás nemes sportjának hívei közül.

A nyiregyházi vívók *Szabó Lajos* képviselte az amatőrök mérkőzésében az előzőeken mester szivességgel; a ki megengedte, hogy kiálljon tanítványával. *Szabó* bár a nevezést elmulasztotta és a program már ki volt nyomtatva. Így versenyen kívül mérkőző vívónk elismerést szerzett a magyar vererekedőknél, mert a voltokat tekintve, határozottan ellenfelei fölött állt, igaz, hogy az olaszosan vívó juniorok mozgása plasztikusabb, szebb volt, szépen veredtek az alig pár hónapi kurzus után.

A fiatalok bevezető assautja után a fővárosi atletikai klub két elismert ereje *Porteleki* és *Szántay*, majd a mesterek vívtak, kivétel nélkül az olasz iskola hatásos rendszerében.

Baró Bothmer Jenő huszár kapitány tőhér atlasz verseny köztümben felséges látványul szolgált, vívásában rettetetes izomereje szerencsésen párosul a könnyedséggel, a finomsággal. *Benedek Sándor* a fiatal mester szenvedélyes támadásai, biztos védekezése, villanó rípostjai, de különösen felső testének kiváló mozgékonyága ismételt tapstot provokáltak. *Benedek Gyula* a miskolcziai mestere nagyon kedvesen vív a legfarsztóbb rohamokat, beugrásokat, visszazökéseket oly könnyűséggel végzi, mint ha nem is vivna, hanem balletet lejtené. Megható volt, mikor öccs és bátyja, *Sándor* és *Gyula*, briliáns mérkőzésük után a közönség zúgó tapsa között egymást megcsókolták.

Porteleki az amatőr mester — magas fokán áll a verseny vívasnak, kár volt, hogy vívóir vívasát, melyet bálkezzel kezdett meg, nem láthatta a közönség, mert a tör elpatlant rögtön a tusa elején, nem is folytathatta, mert nem volt kéznél másk.

Szántay egész fiatal ember, de mégis eredményesen állta meg helyét veszedelmes ellenfeleivel; lábmozgása biztos és szép egész harczmodora, nagy önuralomra és lelkiismeretes treningre valló.

A szép verseny után a versenyben kiállt vívók mindnyájan érmet kaptak, a zsűri ítélkezése szerint aranyat, ezüstöt, vagy bronzot, ami újból szép bizonyítéka a fiatal mester figyelmének.

Mint értesültünk, *Szigeti Benedek Sándor* vívómester pár hét múlva át jön Nyiregyháza, hogy itt vívó tanfolyamot tartson. Örömmel regisztráljuk e hírt és felhívjuk rá a sportkedvelők figyelmét.

— **Nyugdíjba vonuló főszolgabíró.** A vármegyei tisztviselői nyugdíj választmány *Vay István* nyirbátóri járási főszolgabíróról saját kérelmére folyó évi április hó 1-től nyugdíjazta.

— **A kormány a gabonaüzora ellen.** A kereskedelmi miniszter exponzára hangszabályozta, hogy a földmivélségi miniszterrel egyetértésben minden rendelkezésre álló eszköz felhasználásával oda fog törekedni, hogy a gabonaértékesítő szövetkezetek alkalmát előmozdítsa, azok működését megkönnyítse s ez által feketessen a gabonaüzorások üzemleire. Nagy horderejű nyilatkozat az azon helyről, mert azt jelenti, hogy a magyar gazdának is felvirradt a napja s ő is részesévé válik mindazon kedvezményeknek, mindama támogatásoknak, melyeket a Nyugat gazdái már régóta élveznek s mely nélkül a mezőgazdaságnak egészséges alapokon való fejlődése nem is kézelhető. Az iparos Ausztria jó példával járt elől. A vasutminiszter gabonaraktarakat épít, melyeket a szövetkezeteknek bérbead, a földmivélségi kormány előlegekkel s egyéb kedvezményekkel támogatja a szövetkezeteket, a hadügyminiszter pedig előnybe részesíti ajánlatukat. Mindez lehetővé teszi, hogy működésüket siker koronázza. — Az agrár Magyarországi kormányja sem akar úgy látszik az osztrák mögött maradni. A kormányzat szellemében beállott öröndetes fordulat pedig feljogosít a reményre, hogy bizodalomunkban ezuttal csalódni nem fogunk.

— **Kardpárbaj.** A Budapesti Hirlap f. é. márczius 23-iki számából vesszük a következő sorokat: Nyiregyháza a lovassági kazarnyában ma délelőtli véres kardpárbaj volt. *Mikecz István* kemecsei szolgabíró és *Horváth József* dr. földbirtokos állottak szemben egymással. Az első össecsapásnál a szolgabíró megsebesült az arcán és a mellén.

— **Uj telefon.** Mult számunkban meg emlékeztünk egy nyiregyházi születésű technikusnak *Spiegel Sándornak* talalmányáról, ki a telefont olyképpen módosította hogy ezental a központ közbejötté nélkül bárki saját maga össze kapcsolhatja magát azon előfizetővel, kivel beszélni óhajl. Minden telefon mellett egy olyan számológép lesz alkalmazva, mint a milyenek jelenleg a biliárd asztalokon található. Az összekapcsolás már most úgy történik, hogy a készüléket azon előfizető telefon számára igazítjuk, kivel beszélni akarunk. Ha ennél csemetészt hallunk, akkor azonnal beszélhetünk, ha ellenben csemetészt nem hallatszik az annak a jele, hogy a telefon el van foglalva az érdekes talalmányunk rajzait *Spiegel* lapunk egyik munkatársának megmutatta, azonban a szerkezeti részeket mindaddig míg a talalmány szabadalmazva nem lesz, le nem írhatjuk.

— **Bankett.** *Berethy János* úr tíz éve, hogy a nagykalóli ref. eklézsiának kurátora. Az elmúlt nagy idő emlékre baratai és tisztelői mintegy százan összegyűltek a református olvasó-egyletnek táz termében és kedélyes, felköszöntőkben dús bankettel ünnepezték a jubileánst.

— **Köd és napsugár.** Ily ezim alatt adta ki *Szabó Lajos* lapunk belmunkatársa összegyűjtött novelláit, melyek közül néhány lapunkban is megjelent. A díszesen kiállított könyv már külsejével is megnyeri a közönség figyelmét. A művet jövő számunkban fogjuk méltatni s most csak annyit jegyzünk meg, hogy önmagát ajándékozta meg az, aki megveszi a tehetséges fiatal írónak első munkáját.

— **Gyászrovat.** Özevy László Szabó Gyuláné született erdőhegyi Erdőhegyi Mária, úgy saját, mint gyermekei: Margit és Zoltán; László Szabó Elek és neje Szakácsy Erzsébet; László Szabó Vilma, férjével deteki és tengerfalvi Mecner Andrásal; özv. László Szabó Károlyné szül. Fedák Margit; László Szabó Berta, férjével Dobozsy Papp Ferenczcel, a kiterjedt rokonság nevében is fájdalom-

mas szível jelentik forrón szeretetét férje, illetve atyjuk, testvérük és sógoruk *László Szabó Gyula* nyug. csendőrszázadosnak, Szabolcsvármegye bizottsági tagjának hosszas szenvedés után, életének 50-ik és boldog házasságának 22-ik évében, folyó 1899-ik évi március hó 19-én este fél 12 órakor történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemét folyó 1899-ik évi március hó 21-én délután 4 órakor fogták az ev. ref. egyház szertartása szerint Gyűrében örök nyugalomra tétetni. Gyűre, 1899. március hó 20-án. Áldás és béke hamvaira!

— **A színház függőnye.** Az emberek élmessége előtt alig marad elrejtve egyetlen tárgy és alkalom, amelyet fel ne használnának hasznoszerzésre. A színházi vasfüggönyök is élelmes vállalkozók spekulációinak hálás tárgya lett, amióta felfedeztetett, hogy a színházlátogató közönség szeme előbb hívalkodó függöny hálás olvasmányokkal ragható tele. A városi színház vasfüggönyének hirdetőnégyzészre való felhasználására a város képviselőtestületétől Linhart Vilmos festő kért engedélyt, kötelezve magát arra, hogy ez engedélyért 100 frtot fog fizetni. A kérelemmel a tegnapi elhírt képviselői közgyűlés foglalkozott, s előtárolta, hogy a festő kérelmét csak akkor teljesíti, ha a megajánlott 100 frtot előre befizeti, s ha közérkölségi tekintetből az alkalmazandó hirdetőnégyzész szövegét felfestés előtt bemutatja.

— **Honvéd szobor emléke Selmeczbányán.** Mint értesülünk Selmeczbánya város lelkes közönsége egy monumentális honvéd szobor felállítását vette tervbe a szabadságharc hőseinek emlékére. A gyűjtések ez irányban már nagyban folynak az ügyet Ocsovai Ocsovszky Vilmosné Selmeczbánya volt polgármesterének özvegye vette kezébe több dícsőhonleány vezetésével. Midőn a hirt közreadjuk pártólól foglalnunk állást a nemes eszme mellett. Ki lelkesül a hazaszeretnek e magasztos megnyilatkozásán járuljon hozzá fillerjeivel. Az adományok Ocsovai Ocsovszky Vilmosné úrnő vagy a városi pénztár címére Selmeczbányára küldendő. Az adományokat hirlapilag nyúglázzuk.

— **Az értesítők.** A múlt pénteken sok meglegedett és hosszúra nyúlt ábrázolat lehetett utcáinkon látni, ekkor osztották ki ugyanis a főzmasinai tanulóknak a második időszaki Értesítőt, a mely aktus tudvalegölve nincs a meglepetések híján. — Ugyane nappal kezdetét vette a husvétli szünét.

— **Anyakönyvi kinevezések.** A m. kir. belügyminiszter Szabolcsvármegyében a szlgyörgy-ábrányi anyakönyvi kerületbe *Novák Márton* állami elemi-iskolai tanító, a petneházib *Gaál Sándor* jegyzői irnokot és a ny-madaiba *Kocsár Géza* jegyzői irnokot anyakönyvezető helyettesekké nevezte ki.

— **A városvasúti-jegy.** Annak idején megírtuk, hogy a közigazgatási bíróság pénzügyi osztálya 1898. évi december 22-én hozott 8. számú döntvényével kimondotta, hogy a m. kir. államvasutak igazgatóságához és üzemeltetőihez felőru vasúti menetjegyek váltására jogosító igazolványokért beadott kérvények belyegmentesek. Később kifejítettük, hogy e döntvény következtében a kereskedelmi miniszter kénytelen lesz visszavonni a pénzügyminiszter 1897. évi 2421. P. M. számú átirata alapján kiadott azt a rendeletét, amelylyel az államvasutak igazgatóságának és üzemeltetőihez meghagyta, hogy a szóban levő kérvényeket abban az esetben, ha azokat a felek belyegmentesül adják be, az illetékszabályok 104. §-ának 2-ik bekezdése értelmében ne vegyék tárgyalás alá. A pénzügyminiszter e hó 9-én 11.640 sz. alatt értesítette a kereskedelmi minisztert, hogy tekintve a közigazgatási bíróság pénzügyi osztályának 8. számú döntvényét, elejti azt a kívánását, hogy a felőru vasúti menetjegyek váltására jogosító igazolványokért beadott belyegmentes kérvények ne tárgyalassanak és főkérte a kereskedelmi minisztert,

hogy az állami vasutak igazgatóságát és üzemeltetőit ilyen irányban azzal a hozzáadással utasítsa, hogy az ily tárgy belyegmentes kérvények letelezését is mellőzzék. A pénzügyminiszter az összes pénzügyigazgatóságoknak meghagyta, hogy a már fölvetett leletek alapján előírt beadványi belyegilletékeket a felek kérésére töröljék, illetőleg azoknak, a kik kérvényeiket tartozatlanul föl-belyegezték, a fölhasznált belyegjegyek értékét (belyegmentes folyamodványukra) térítsék vissza.

— **A népnépesség jövedelme.** Idestova 8 éve lesz hogy a város által a jégkárosultak javára rendezett népnépesség elmul, de emléke népként ajakán szállóige alakjában még mindig él, úgy hogyha valamire azt akarjuk mondani, hogy rosszul tótt be így mondjuk, sikerült mint a népnépesség. Pedig hát a népnépesség anyagilag kitűnően sikerült. A rendező bizottság, mely a napokban tartotta bucsu ücsét csaknem kétezer forint tiszta jövedelenrő. számolt be. Hova kell fordítani ezen summát és a kérdés szerepelt a multi képviselőtestület programján. A határozat nem volt. Kimondta, hogy ezen összeget áldozzák fel a jötekonyagsz oljárán. A pénz a következőképpen osztják fel. 150—150 frtot kapnak az ünnepeken közreműködő dalárda, tűzoltó és jötekony nöegylet, 100—100 frtot jut osztályrészesül az izraelita jötekony nöegyletnek és a szegény gyermekeket felruházó egyletnek, míg a fennmaradó összeget a városi tisztviselők nyugdíjalapjának növelésére fordítják.

— **Alapszabályok jóváhagyása.** A belügyminiszter a nyiregyházi lacon-tennis egyesület alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

— **Kimutatás a községi bírósági ügyködésről.** A nyiregyházi községi bíróság 4944. számmal zárta le az 1898-ik évben hozzá beérkezett panaszok számát, tehát 384 számmal több adatot bes, mint az előző évben és a beadott 4944 darab panasz 25054 ft l kr. követelést foglal magában — A beérkezett panaszokból azon évben elintéztetett 4865 darab 24599 ft 52 kr. összeg erejéig, hátrány maradt 79 darab 454 ft 49 kr. összeg erejéig. Ezen hátrányba jutott darabok oly későn érkeztek, hogy azokat azon évben letárgyalni már teljes lehetetlen volt. Az elintéztett 4865 darab ügyből 7 panasz illetékesség tekintetéből elutasított, 244 darab pedig — többnyire makacsagiság illetek — megfeleltetetlen, a kir. járásbírósághoz tettek át. A letárgyalt 4865 darab ügyre 5109 tárgyalás volt kitézve, melyek a szóbeli panaszok beadására való szerda, szombat, továbbá az ünnepnapok kivételével összesen 193 nap alatt tárgyalattak le s így letárgyalni való átlag esett egy-egy napra 27 darab. Végrehajtás, illetőleg az árverés kitézése által el lett intézve 1098 darab.

— **Névmagyarosítások.** Kollarich István nyiregyházi lakos „Kállai”-ra, Holczmann István szintén helybeli illetőségű, „Kárpáti”-ra változtatta nevét, belügyminiszteri engedélylyel.

— **Megfagyott.** A nyiregyházi szűes mesterek ősi szokás szerint mindnyájan kimentek e hó 23-án az erdőbe, csapó vesszőt vágni. A társaság egész nap kint mulatott a Méhes táján s csak estefélé szedettek haza. Friderikus Sámuel 32 éves szűes mesternek megártott a sok bor és pálinka, úgy, hogy elaludt az erdőben. A többieknek észbe sem jutott őt keresni. Felesége várta-várta, míg aztán elment ismerős kollégáihoz kérdőzködni az ura felől. Azok persze nem tudták róla semmit. Másnap, pénteken, találta meg a kerülő a szerencsétlen holtan, s a mint konstatálták megfagyva.

— **Uj váltó-úrlapok.** A pénzügyminiszter a napokban tette közzé a hivatalos lapban azt a hirdetményt, amely az uj kornacartékú váltó- és igérvényúrlapok forgalomba bocsátására vonatkoznak. E szerint az 1899. évi április hónap elsejével korona értékű belyegzett váltó- és igérvényúrlapok lépnek

a forgalomba. A forgalmon s érvényen kívül helyezett fel nem használt kiestári váltó- s igérvényúrlapok a szabályszerű feltételek mellett az 1899-ik évi október hó elsejétől az 1899-ik évi december hó 31-ig bezárolag ugy a belyegraktárnak, mint belyeganyag kezelésével megbízott adó s más jövedéki hivataloknál ingyen kicserélhetnek. Az ez iránti beadványok belyegmentesek. Az 1899-ik évi december hó 31-én tul a forgalomban s használaton kívül helyezett, érvényt vesztett váltó- s igérvényúrlapok sem ki nem cserélhetnek, sem értékük meg nem térítetik.

— **Ezer iskola a földművesek számára.** Csak egy-két éve, hogy Wlassics megalkotta a gazdasági ismétlő iskolák szervezetét s a napokban immár ezeknek a tanfolyamoknak száma meghadta az ezret. Eljutottunk tehát valahára oda, hogy nem apró számokban, de évről-évre számíthatjuk a fölállított kulturális intézményeket. Ez az eset áll az állami elemi iskolák nézve, melyekből pár év alatt szintén ezret szándékozik a tanügyi kormány felállítani. És ez a nagyszabású iskola föllállítási politika mutatkozik a gazdasági ismétlő iskolák rohamos szaporításában. Az eddig szervezett 1023 iskola statisztikája egészséges fejlődésről tesznek tanúságot. A községek dicseretes buzzgókodására mutat, hogy közülök a legtöbb, 526, községi jellegű. Egyuttal a gyakorlati czéllal szemben a felekezetek közönyösséget bizonyítja, hogy csak 74 iskola felekezeti jellegű. Maga az állam közülök 423-nak a fontátója és felekezet leveleket évenként 30,758 forinttal segíti. Az iskolák territorialis elhelyezése rendkívül jellemzi egyes vidékek áldozatkészségét, imitt-amott azt is, hogy melyik megyének van lelkes tanfelügyelője. Így a legtöbb gazdasági ismétlő iskola van Nyitra megyében: 105. Sajnos, hogy a legtöbb gazdasági ismétlő iskolával benepesített megyék nem a nagy magyarálföldön, hanem csak az alföld szélein helyezkednek el. A legmagyarabb megyékben kevés az iskola. Így Csanádban 3, Borsodban 2, Csíkbán 3, Csongrádban 3, Győrben 4, Hajdúban 14, Jász-Nagykun-Szolnokban 10, Szabolcsban 5, Zalában 8 és Zemplénben 4. Az iskolák jellege szerint ezekbe territorialis elhelyezésüket, az államiakból legtöbb jutott: Nyitraának 38, Beregnek 35, Biharnak 29, Kolozsának 21, Torontalnak 21 Kisküüllőne: 20, Szilágyának 16. Olyan főgyökeres magyar megyéknek, mint Hajdu, Jász-Nagykun-Szolnok, Borsod, Somogy, Szabolcsnak egyetlen állami iskolája sincs, holott még Turóc megyének is 12 jutott. A magyarság érdekeinek nagyobb mérvű szemmelirtása mollett kívánatos, hogy a gyors tempóban fölállított iskolák intenzív fejlesztéséről gondosk. djunk és hogy e tekintetben épen az állami iskolák járjanak elől jó példával.

— **Elpusztított ragadozó.** Nyirbátorban a baromfiudvarok veszedelmes ellenségűktől szabadultak meg a napokban. Ez egy hatalmas vadmacska volt, mely január óta Bákonyi István községi bíró csürjében tanyázott és onnan intéző mérszárlásait, míg végre ügyes eszellet puskások elé került, és két lövéssel leterítették. 80 cmt meghaladó hosszal, és 25—30 cm. magassággal, ritka, hosszú, feketebarna sáros szőrével, ritka példány volt, napokig nézésére járt a város.

— **Névváltoztatás.** *Kupferstein Péter* kiskérdai illetőségű ugyanottani lakos, valamint kiskörü Jenő, Lujza, Ernő, Sarolta és Lajos gyermekei vezetéknevének *Kálmánczi-ra* valamint *Fleischer József* polgári lakos vezetéknevét belyegmentes irnok engedélylyel „Fenyvesi”-re változtatták át.

— **Uj lap.** Miskolczon a f. évi március hó 25-én „1848” czim alatt egy hetenként kétszer megjelenő politikai és társadalmi hirlap indult meg, mely a függetlenség elveit igéri szolgálni. Az első számba Kossuth Ferencz irt vezércikket.

— **Multság.** A nyiregyházi iparos-íjűség önképző-egylete saját pénztára javára április hó 3-án husvét másodnapján, egyetli helyiségében családias jellegű zártkörű *táncmulatást* rendez. Belépti díj személyenként 1 korona. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté este 8 órákor.

— **A vonatok érkezése.** A napokig tartó hóviharak tudvaleg igen hátráltatták a vonatokat a közlekedésben s majd minden vonat óriási késésekkel érkezett meg. Már a a forgalom rendes, mert az akadályokat elhárították, másrészt a havazás is megszűnt s így a rendes időben érkeztek meg az összes vonatok.

— **Szívveléhdés.** Kótrány Ilona harmadfel éves leány testvérével játszadozott, miközben hirtelen összeesett és meghalt. Holttestét felboncolták s konstatálták, hogy a fiatal leánygyermek szívveléhdés érte.

— **Megégett gyermek.** Kérsén, a Blau Pál tanyáján egy csapat gyerek behúzódt a disznóólba, s ott tüzet rakott, a melytől csakhamar kigyulladt az ol. A gyerekek futva menekültek, de egy Illés Veron nevű kis leány ruhájára tüzet fogott, a szerencsétlen gyermek oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy behalt.

— **Lakosítás.** Weisz Ignác helybeli kereskedőt a folyó hó 28-án tartott képviselői közgyűlés 25 frt lakosítási díj ellenében a város polgárai közé felvette.

— **A magyar liturgia.** A görög katolikus magyarság körében a szertartás magyar nyelvre érdekében megindult mozgalom egyre terjed és a mozgalom vezetése választott országos bizottsághoz folyton újabb, meg újabb csatlakozó nyilatkozatok érkeznek, melyeken mintegy kétszázzer görög katolikus magyar aláírása tanusodik a magyar liturgia behozatalának szükségességéről. Ehhez a mozgalomhoz eddig 129 görög-katolikus pap csatlakozott, a mi annál nagyobb súlyjal bír, mivel Magyarország több egyházmege van, mely ennél kevesebb plebániával bír; így a nagyváradi latin szertartású püspök alá tartozó lelkészek száma mindössze 72, a székesfehérvári egyházmegye plebániáinak száma 93. Így tehát a magyar liturgia szervezését óhajto gör. katolikus magyar papok s hívők már is a nevezetleknél jóval nagyobb egyházmegyét képesek alkotni. — E ténynek jelentőségét annál inkább figyelembe kell venni, mentül bizonyosabb az, hogy különösen a gör. kath. ólahád minden követ megmozgat, hogy ama hazaias mozgalmat, illető helyen gyanuba kerülje. Romában ugyanis közelébb ismét tárgyalták a magyar liturgia ügyét, de mind ez ideig határozatot nem hoztak. Az úgy allásáról egyebirant azt jelentik nekünk beavatott helyről, hogy Firezak Gyula munkácsi gör. kath. püspök újabban ismételt kijelentette, hogy a pápa nem zárkózik el az indokolt kívánalmak elől, de hogy idő kell a magyar liturgia ügyének tanulmányozására, mert bizonyos előkészületekre van szükség, hogy megvalósuljon.

— **Tartalékosok fegyvergyakorlata 1899-én.** A tartalékosok részéről az 1899-iki év folyamán teljesítő fegyvergyakorlatokra vonatkozólag a hadügyminiszter március 10-én a következő rendeletet bocsátotta ki: Mindazok a tartalék-tisztek és hadapródok, akik az okkupált területeken állomásozó csapattek kötelekbe tartoznak, fegyvergyakorlatra ide vonulnak be; a tabori tüzérséghez tartozó azok a tartalékos tisztek és hadapródok, akik az idén először vonulnak be hadgyakorlatra és azok, akik a hadgyakorlat megismétlésére köteleztettek, április, május és június hónapban felváltva hivandók be; azok a csapattek, melyeknél igen nagy számmal vannak fegyvergyakorlatra kötelezett tartalékos altisztek, ezeknek egy részt a póttartalékosokkal egy időben hívják be; amaz ezredék és zászlóaljok, melyek a 3., 8., 9. és 14-ik hadtest területén állomásoznak, annyi tartalékost tartoznak behívni, hogy minden század állománya 130 emberre kiegészítessék; az ősi

nagy hadgyak rlatokra fenntartott tartalékosok és póttartalékosok a fegyvergyakorlatnak — tekintet nélkül tartózkodási helyükre — okvetlenül csapattestüknel tartoznak eleget tenni; a legénységi állományhoz tartozó tartózkodó tartalékosok abbeli kérésének, hogy a jövő 1900-ik évben köteles fegyvergyakorlatnak már az idén eleget akarnak tenni, okvetlenül hely adandó; az osztrák honvédséghez tartozó es jelenleg a magyar korona országainak területen tartózkodó tartalékosoknak megengedhető, hogy a fegyvergyakorlatot valamely Magyarországon állomásozó gyalogezrednél, vagy vadászászoáljainál végezhessék; gazdaságok es gazdasággal foglalkozó tartalékosok lehetőleg olyan időben hivandók be, amikor tekintettel a vetésre es aratásra, leginkább nélkülözhetőek; ez utóbbi rendelkezés hatálya kiterjed azokra az ideiglenes szabadságotlakra is, akiket a tényleges állomány kiegészítésére hívnak be. A fegyvergyakorlatok alól felmentést kérő folyamodások a legszigorubbán megvizsgálandók es csak a leg-sürgősebb szükség esetén intézendők el kedvezően. Ez különösen szól azoknak a tiszteknek es hadapródoknak, akik a tüzérség lögyakorlataira lettek behíva. Ugyszintem nem engedélyezendők azok a folyamodások, melyek a fegyvergyakorlatnak valamely más csapatfestnél való leszojgálását kérelmezik, kivéve, ha a folyamodvány megokolása a kivételt megengedhetővé teszi, mely esetben a folyamodvány a hadügyminiszterumba fellerjesztendő. Minden más esetben már a közbeeső katonai hatóságok jogosítvák a keres elutasítására.

— **Frankl Mörice számoló művész.** A számoló művészet, úgy látszik, keserves kenyér. Legalább arra mutat a nálunk is megfordult Frankl Mörice esete, a ki sok viszontagság es többszöri öngyilkossági kísérlet után abbahagyta ezt a mesterséget es állást vállalt báró Popper becsi fateréjén. Új hivatalában ismételt elő is lépett, már es betelve a vándorlással, valamint az agyrendszerrel nagy mértékben kifárasztó számfejtési tornágy most már rendes hivatasának el es így biztos révébe érve, nyugodt élet el nézhet.

— **A német császár Zelenka püspöknek.** II. Vilmos német császár palesztinai útjában tudvaleg Zelenka Pál ág. ev. püspök is részt vett, mint a magyarországi evangélikusok képviselője. A német császár szentföldi utazásának emlékére mindazoknak az uralkodóknak es szabad városoknak, kik a jeruzsálemi Megváltó-templom beszentelésén képviselték magukat, elküldötte a beszentelési okirat egy-egy mását. A nem evangélikus uralkodókkal bíro országokban pedig azok az evangélikus püspökök kapták meg a másolatot, a kik a beszentelésen résztvettek. Így kapta meg Zelenka Pál püspök is a becsi német nagykövetségtől Eulenburg gróf nagykövet levele es a berlini evangélikus egyházi főtanács átírata kíséretében a pompás mivű másolatot. Az okirat nagy folio-alaku, aranykapos, barna, kemény, préselt hóboritékban van. A boriték első es hátulsó lapját pikkelyes mezőben álló álló-kereszt díszíti. A renaissance-betűs okiratot Doepler festőtanár tervezte. Az első lapot majdnem teljesen elfoglaló iníciálé fölül közepen egy medallionban a Megváltó képét, oldalt a Megváltó-templomot es annak oltárát tünteti föl. Alul a német császár monogramja: W. II. I. R. van a császári korona alatt. Az okirat alul a német császár es Augustza Viktória császárné sajátkezü aláírása látható. Hozzá van melékelve az arasztyai átmerfűj pecsét mása is, a Hohenzollern család czimerevel. Az okiraton kívül a német császár megküldte Zelenka püspöknek a jeruzsálemi ut emlékére készült bronz-plaquetet is, amely egyik oldalán a császár arcképét, másik oldalán pedig a Megváltó-templomot tünteti föl művészi kivitelben. Az okiratot a minap mutatta be Zelenka Pál püspök a budapesti közönségnek az alkalomból, hogy az ág. ev. főgimnáziumban a Thabitha javára rendezett estélyen szentföldi utjáról felolvasást tartott.

— **Üvegruhák.** Hölgyeink nemcsakára üvegből készült ruhákban fognak megjelenni. Hogy az üveget fenni lehet, azt már régen tudjuk, de a teknika olyan eszközöket is talált fel, amelyekkel ez a merev anyagot hajlékonyává s puhává lehet tenni. Bizonyos fokig már több évtized előtt ismerték ennek a nyitját. Napóleón koporsóján, amelyet az invalidusok templomban őriznek Párisban, már üvegszálakkal átszűtt szemlédő van. I. Lajos bajor király palotájának egyik terme üvegből szűtt tapétákkal volt kárpitozva. A csikági kiállításon bemutatott száz meg száz új dolog között nem utolsó helyen állott az üvegszövet. A Libbey Glas Co. cég külön pavillonban állította ki a legkülönbözőbb üvegszöveteket s az ezekből készült ruhákat. Legnagyobb feltűnést kellettek a kárpitok, asztalterítők es gobelinek, nemkülönbén a függönyök, kendők stb. Tagadhatlan, hogy az üvegszövetek meg mindig különlegesség számba mennek s epen ezért nagyon drágák. Egy üvegből készült derék nehány év előtt meg 120—150 forintba került. De hány találmányt vett már át a kuriozitások honából a gyakorlati élet. Az üvegszövetekről azt mondják, hogy tapintásra nézve miben sem különböznek a selyemszövetről, de szinmpoa tekintetében föllülműljk ezeket. Még majd megerjük, hogy a jövő század elején ránk köszönt a női divatok legkésesebbje, — az üvegrinolín. Jó Akiba szerint legalább ebben semmi meglepő sem volna.

— **Első Leánykihazasítási-Egylet m. sz. XXXVI.** rendes közgyűlést március 19-én tartotta Schwarz Ármín előnökte alatt, nagy résztvétel mellett. Az év jelentéseiből kivesszük, hogy az 1898. kezelési év az igazgatás minden ágában lendületes emelkedést mutat. A mérleg egyes tételei világosan hirdetik, hogy ezen intézet a gyermekbiztosítást eredményesen cultiválja. 1898. évben 10208 jutalékrész, túlyomólag a fiatalabb korosztályból, lett beírva. Nászjutalekok es visszatértek tejeben 439.702,26 koronát fizettünk ki. A 923,26,64 korona üzleti eredményből 757,709,41 korona a matematikai díjtartalékhöz csatoltatott, melylyel az 4.120,486,84 koronára emellett. A hivatalnok nyugdíjalapra 4000 koronát szavaztak meg. Ezen alap tehát 29,987,16 koronát tesz ki. A fennmaradó 161,577,20 korona alapszabályszerű javadalmazásokra a külön tartalékalaphoz es a nászjutalék felemelési alaphoz csatoltatott, mely lapok ez által 446,419,80 koronára emelkedtek. — A mérlegszerűleg kimutatott 4.724,417,80 korona vagyon fedezetet nyer jó budapesti házakban, melyek leírások után 1.501,195,72 korona befektetési értékkel vannak felveve, 1.225,503,18 korona takarékek-tételeben, 1.351,696 korona 4%—os elsőrendű biztonságy értékpapirokban, továbbá kötvény kölcsönökben es kintlevő követelésekben. Dr. Alexander Bernát, a felügyelő-bizottság elnökének előterjesztelt indítványa a felmentvény megadására, egyhangulag elfogadott. Schwarz Ármín elnökének 30. evfordulója alkalmából az ez evi igazgatási jelentéshez egy es többi igazgatási tagok által aláírt emléklap melékelletett, melyben méltatnak azon érdemeket, miket 30 évi működése alatt szerzett. Ezen emléklap tartalmának felolvasása viharos helyesléssel találkozott. Miatán még lemhényi Dévid Endre tag indítványára — ki szép szavakkal szintén Schwarz Ármín elnök érdemeiről megemlékezett az igazgatásnak es felügyelő-bizottságának köszönetet es elismerést szavaztak, a közgyűlés az előbbi felügyelő-bizottsági tagokat egy évi időtartamra újból megválasztotta. A jegyzőkönyv hiteltelisére Dietz Miksa es Nemess urak küldettek ki. — A közgyűlés Schwarz Ármín elnök élénk éltetésével végződött.

— **Egyiptomi élet.** A történetírás folyton haladó tudománya immár a legmagasabb pontra jutott, mikor megtudja eleveníteni a népek hétközpapi életét. Nem a csata, az ünnepek, a diadalok, a műalkotás fontos,

hanem a mindennapi élet. Egyiptomról sokat is tudhatunk, mert görögök látogatták, s ez az elmés nép sokat írt róluk. Memphis nekik az volt, a mi nekünk ma Káiro; az igazi keleti város utcáin tömérdek népfajt lehetett látni, a fehérszoknyás egyiptomi paptól kezdve, a fagygyús hajú szudáni szerencsénig. Az állatok is köztük rajzottak, mert a szegényebb egyiptomi együtt élt állataival. Sok más is csodálatosnak tetszett a görög szemnek. A pék, ki lábával dagasztotta boltja ajtajában a kenyeret; a pallér szerszám nélkül mázolta a falra habarcsát puszta kézzel. S ha eljött a dél, az ebéd ideje, mikor a görögök házaikba tértek, az egyiptomiak kijöttek az utcára. „Az evés nem tisztesség-telen, így nincs mit titkolni rajta” — mondák. Aztán újra megkezdődött az utcai élet. Jöttek mentek a férfiak, fejükön hordva a terhet, s a nők vállakra rakva hordozni valójukat, fátol és kisérel nélkül, a min a görög igen megbotránkozott. Az egyiptomi társas élet hidegebb volt a görögénél. Ha két jó barát találkozott, megcsókolta egymás térdét, aztán 2—3 lépéssyre állnak meg egymástól. A görögötől undorodtak, mert tehénnussal élt. — Ime, mily érdekes, mily bizarr szokások éltek már az ó-korban is, a legrégebbi társadalomban. Ez élet egész teljességében, szöveggel és képpel, pontosan és művésziességen megrajzolva a Nagy Képes Világtörténet 19-dik füzetében, mely most jelent meg. A vállalat 12 kötetből fog állni. Szerkesztője Marczali Henrik. Egy-egy diszes kötet ára 8 frt, egy füzeté 30 kr. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

Apróságok a hétről.

A Pazonyi utcán, Babar Károly fényirdája közvetlen szomszédságában van egy szabó üzlet. Az előtt áll meg jámbor nyiregyházi polgár, nézz az ajtóra kifüggesztett hirdetési táblára és próbálj — komoly maradni. Valószínű, hogy arczizmaid hirtelen megdrágulnak, fakó, életunt merev arcodat, mintha bűvés páleza érintette volna, legott Sauretig-fele ábrázolat vágsz, majd valódi vagy hamis fogaid láthatóvá lesznek, szemeidbe könnyek tolnak, és végre a nevetőgöresök jötekony gúnusza vesz partfogásába.

Vegre egy üdülő hely szürke egyhangu városunkban! Üdvözöllek kedves oazis, a kenyer utáni hajzúban megkergesedett lelünkkel teledul látásodra! Mi, kik ebben a nyomorúságos, komor életben elfelejtettük, hogy mi az a kaczagás, tejjes elismeréssel vagyunk iranyodunk, fel mizantropok, a pesszimisták, kedélybetegtek, epebajosok! menjetek a pazonyi utcára, ott, hol fentebb említém, álljatok meg (vagy a kényelem szempontjából csomtámassatok tribünöket) és — elvezettek!

Aztán merje valaki állítani: hogy a Pazonyi utcán minden csendes.

Nyiregyháza felől szomorú hír ment fel az ország fővárosába, mely négyszáz leány artatlan szívet szomorúsággal töltötte el. Nem kell már telefon központ. Vege a telefon romantikájának. A budapesti négyszáz kisaszszony költői zománccot adott a gépnek, mely most már lefoszlik róla. Mily jó is az, midőn kérdésünkre egy lány női hang felel, melynek tulajdonosában földi anyagyt gyanítunk. Kedvessé, rokonszenvessé tette előttünk e gépet, mely most már nem lesz egyéb, mint szükségessé ros.

A telefonos kisaszszonyok megszünte sok bosszuságnak a halálát jelenti. Élenk emlékezetemben van még a telefonnak minden maliciája. — Valahányszor ábrándos, költői lelkű poétaikkal akartam beszélni, a bőrvél vagy a kövágóhiddal kötődtek össze. Egyszer egy művelt lelkű, országzerzte ismert írónóvel beszéltem, midőn a társalgásba legjobban belemerültünk, a telefon összekötöttés hirtelen megakadt és hangom a puszta

kialtott szó lett. Máson nem tudva bosszumat tölteni, a telefonos kisaszszonyt nem éppen a legudvariasabb szavakkal illettem kegytelenségjeirt.

Ki mondja, hogy a természetben nincsen rendellenesség? Ime a teológiának ezen kedvenc vesszőparipájára mennyire rácazólt az ezidei tél. Egész telen tavaszi időjárás volt. A szegény emberek örültek, hogy megszabadultak egyik legnagyobb gondjuktól a faszerezéstől. A téli kabát szinte nyomta vállainkat és örvendve gondoltunk azon időre, midőn sutba dobhatjuk. És akkor, midőn a természetrendje szerint be kellett volna közszónteni a tavasznak, zord hófúvás van napi renden. A kinyílt ibolyát magas hőréteg fedi, a fák bimbói megfagytak. Nem, nem teológus urak, nincsen semmiben rendszer, csak a rendszertelenségben.

CSARNOK.

A gálya.

I. Butkovicsék a Villa Lunában laktak, egy tornyos sarga kaszárnnyában s az esős évszak alatt nem mozdultak ki a házból. De a nagy látóg lassankint kibontakozott a kódból, a jáczintok és kaméliák kinyíltak s az asszonyok fehér napoleoni kaiajokban kezdtek sétálni a napon. Ekkor Butkovicsék is eljöttek s délelőtli tízenegy óra tájban rendszeren fölvonult a korzóra az egész család. A mama ilyenkor meg-megállt és finom kis lorgnonján át figyelmesen nézett végig a tavon, a végtelen sötétké vizen, mely délen egy szürke sivatagba olvadt a Pó-lapályival. Butkovicsné ilyenkor határozottan olyan benyomást tett, mintha valami királyi galyát keresne, a melyen egy mesebeli hercegnőnek kell elővezetni a messzeségből. De a királyi galyának nyoma sem volt, a rózsaszínű városka szelén csak halászbarkák és kukoriczás hajók ringatóztak s Zsófi az anyja mögött szomorúan piszkalta az orrát.

Butkovicsék rendszeren magányosan bolyongtak, mint az emigránsok. Elül a mama, Zsófival, a kinek horgolt matroszipkája alól hosszú fekete hajtincsek bujjáltak elő, mögöttük egy vézna, szőke fiu, a kis Butkovics Sándor s a nevelő ur, a ki a déli égőv alatt haladéktalanul beszerzett egy pár világos-sárga bocksort. A családot azok a szörtyzőrejek özték erre a kis klimatikus helyre, a melyeket olthon a Sándorka tudejében fedezett föl az orvos. A gyermek itt csakugyan gyógyulást talalt, de Zsófiha halhatlanul unatkozott. A közönséggel is igen rossz szul voltak meg s ezt a fizkes viszonyt egy csodálatos véletlen okozta. Meker első nap megjelentek a korzón. Butkovicsnének, a ki óvatosan lépkedett a meszes, fehér sárban, egy ilyen vékony, fehér sártolt focscent a világosbarna harisnyájára s az angol és eszknémet asszonyok akkor összesutgakt: — Ennek a hölgynek lyukas a harisnyája. Ez elég volt ahhoz, hogy Butkovicsék ne szerzhessenek szilárd pozíciót a társaságban. Ők persze nem is tudtak a dologról semmit, de ha tudtak volna is, Zsófiha csak nem járhatta végig a társaságot az anyját rehabilitálni: — Kérem, a mamámnak nem lyukas a harisnyája! Ezek a szögletes németek és angolok különben is meglehetősen zárkóztak és az a neveléses előlételelet tartják, hogy a magyarok nagyon lármáznak.

Ily sivár viszonyok közt, a szezonnak közepe táján bukkant föl és csallakozott Butkovicsékhoz Czigelkay ur, mint egy jótékony Neptun. E szikár sárosi férfi, ki olthon sajnosan nekülözötte a nagyobb állóvizet, itt nagy előszeretettel adta magát a vitorlasportra. A vízi gigerik ismert flanel-egyenruhájában járt, kurtá fapapából pipált s ha kiszállt a csónakból, rendszeren olyan benyomást tett, mintha loeolás közben sza-

ladt volna végig az Andrássy-uton. A vitorlásoknak ugyanis rendszerint oldalt fordul, élével eléri a víz színet s aztán, . . . de hagyjuk ezt. Egyáltalában fölösleges az olyan sportról egy szót is szólni, a melynél az ember könyöke vízbe van mártva.

Zsófi mindjárt kezdetben oly konfidensül beszélt Czigelkayval, mintha régi ismerőse lett volna. A Butkovics kisaszszony modorában különben is sok merész volt s ezt a legkülönbözőbb világi és egyházi tekintélyek bizonyíthatták, első sorban a krassói éresek is, a ki egy nagy bérmalási ebéd alkalmával, mikor Zsófi odajött hozzá a pezsgős pohárral keoezintani, így szólt az oldakanonok-jának: — Ejnye, de szemtelen ez a kis lány!

— Magát én ismerem valahonnan, mondta a Butkovics kisaszszony Czigelkaynak. — Tán valami pikniken látott Pesten. — Nem voltam én még pikniken Pesten. A mama egyedül jár a piknikekre. — Akkor tán a milléniumi díszmenetben látott, mondta Czigelkay büszkén.

Butkovics Zsófi incselkedett vele. — Volt is maga a bandériumban. — Persze, hogy voltam; a körképen is megtalál Pesten.

— Ej, a körkép, csufolódott Zsófi, a körkép huszszal több sárosit festettek, mint a hányan odafőnn voltak. Ne beszéljen nekem a körképről, még a pannonhalmi főapát mellől is törőlni kellett két apródot a fumei kormányzó mellől meg egy csatlót csak hogy a sárosiak elérjenek.

Butkovicsné szürke selyem promenáduhájában szorakozottan haladt a fecsegők mellett. A sárosi ural nem igen törődött, ámbar Czigelkay egyszer alkalmas pillanatban befutott a diskurzusba, hogy valamelyik őse alsországbíró volt a vegyesházbeli királyok alatt. De Butkovicsnének, noha az ő családjában csak esküdtek és XVIII. századbeli táblabírák tündököltek, az alsországbíró sem nagyon imponált. Világos fogalmi voltak neki arról, hogy az alsországbíró sokkal messzebb esk az alsországbírótól, mint például a király az alkirálytól és azután ezekről a delvidéki mamákról különben is igen teves irodalmi nézetek terjedtek el. Mi azt hiszszük, hogy ezek a mamák elsősorban is rangjuknak megfelelően váket keresnek, pedig de-hogy; elsősorban is mesebeli hercegdvén haladt a fecsegők mellett és finom kis lorgnonján át a végtelen víztükörre nézett. Ilyenkor csakugyan olyan benyomást tett, mintha valami királyi galyát keresne, a melyen egy mesebeli hercegnőnek kell elővezetni a messzeségből. S egy verőfény márcziusi napon aztán, mikor ragyogtak a tó sárgászöld narancsszorszori, Butkovicsné hirtelen megállt a parton. Egy pillanatig mereven nézett a látóhatár szélére, azután leejtette a lorgnonját és halkán suttogett valamit, ketsekvívűl az suttogetta: — A galya, a királyi galya! . . .

II.

Délről valami hosszukás fehér test közeledett a vizen, titokzatos, mint a Némó kapitány hajója. A mint közelebb jött, látszott, hogy nem egyéb, mint egy fehérre festett hosszukás propeller, a melynek alacsony kúrtője és két vékony árbocza van. A közönség összesereglett a parton, az angol lányok gukkerezték a hajóút s egy kövér német ur, a ki sokszor kirándult a környékre, egész határozottsággal állította:

— Ez a limburgi őrgórf hajója. A limburgi őrgórf még egészen fiatal ember és én a mult héten láttam, Peschierában megvette ezt a hajót. A hajó tulajdonképpen egy szép hosszukás halászbarká volt, de az őrgórf gépet állított bele s kivül fehérre festette s az orrára aranyos betűkkel irattara: Aegir.

Butkovicsné szeme megvillant. Megjött a galya! . . . Az Aegir egy főlora mulva

kikötött a parton s az őgróf és kísérete kiszállt. Elsőnek egy komornyik féle ur jött ki a partra, azután maga az ifjú őgróf, vadászöltözében és csizmában voltak. Utánuk egy inasgyerek jött még és egy nyírt kutya. A közönség tisztelettel adott helyet a jövevényeknek, azután valami csudalatos meglepetés áradt el a társaságon. A hölgyek és urak mind egy csoportba verődtek és sorra elmondták véleményüket az őgrófról, meg az Aegir-ről. Még Butkovicsék is szeretettel hallgatták. A nagy esemény közelebb hozta egymáshoz az embereket, csak Butkovics Zsófi távolította el egy kissé Czgekaytól, mert Zsófi ez utóbbinak hátat fordított s folyton a kutya után nézett. Butkovicsné a lánya tömpe orrocskáját s vastag diószínű szemöldökét vizsgálta s lez utalt századszor konstátálta, hogy az ilyesmi egy őgrófnak is feltűnhetik. S hogy ez nem volt hiu ábránd, mutatták a fejemenyek.

A Butkovicsék nevelője tudniillik (egy huszeves jógazsfiu) diszpéldánya volt azoknak a nevelőknek a kik valaha is az urali családok türelmével visszaéltek. Teli volt tapintatlansággal, véleményét mondott minderről, a table d'hótenál egyszerre három szellet roasztbeefet szurt a villájára, sőt ha Butkovicsék értettek volna hozzá, még azt is észrevették volna hozzá, még azt is észrevették volna rajta, hogy a rendhagyó igéket sem tudja. Butkovicsné mindezeknél fogva igen kimérten bánt vele s csak egyetlen egyszer beszélt bele bizalmasan. Ez a limburgi őgróf megerkezése után harmadnapra történt, a mikor a nevelő ur sétaközben így szólt:

- Billiárdoztam az őgróffal.
 - Butkovicsné eleresztette a szoknyáját. Egyszerűen lehetetlen volt neki, hogy az egész telepen legelőször ezzel a bikticzcel áll szóba a limburgi őgróf.
 - Mikor? kérdezte csudálkozva.
- (V ge kov.)

Különfélék.

Léghajón a La Manche csatorna fölött. A „Black and White” utolsó számában nagyon érdekes leírása jelent meg annak a léghajózási utának, melynek az angol csatorna fölött történt átszállásnál első ízben használták az Andree által az északi sarkhoz tervezett utazásnál alkalmazott kormányt, a vitorla és szabadon lelőgő hurczoló kötel egy elmés összetételét. Elíndultak a londoni kristálypalotától 11 óra 38 perczkor délelőtt, kikötöttek pedig St. Roman de Colboise-ban Havre közelében, déltan 4 óra 35 perczkor, s így az egész utazás 3 percz hajan 0t órát vett igénybe. A tengercsatorna fölötti ut 70 mérföldet tesz s ezt 2 óra 36 percz alatt tették meg. A kirándulásban Swinburne és Percival Spenczer vettek részt, kik közül az utóbbi Anglia legjobb léghajósának tartatik. Hiszen decemberi reggel volt, — mondja Swinburne — midőn Spenczer „let go” szávaival az indulásra s a kötelek eloldására jelt adott. Szalmakosarunk mely körülbelől egy omnibusz nagyságával bírt, két rövidke percz alatt már ezerketszáz lábnyi magasságban volt. A kód, mely a felszállásunk alkalmával alkalmazkodott, egyre könnyebbé vált s végre is gyönyörű kék égnek adott helyet, melyből a napsugarak, akár valami szép júniusi napon, oly melegen sütöttek le ránk. Nem tartozom ugyan, a mi a léghajózást illeti, a kezdők közé, de a léghajói érzés, mely alól hosszabb léghajótra induló egyetlen ember sem tud ellentálni, a feltétlen magány és nyugalom, a világtól való elzárkózottság érzetele soha sem kapott meg oly gyorsan s oly közvetlenül, mint ez alkalommal. Különös, valóban magasztos érzett az, mely az ember keblét ilyenkor eltölti, mely valóban megrészeget. — Nemsokára oly magasságban szálltunk — 2600 láb magasságban voltunk — hova a föld zaja csak olyan

halkan hatolt fel, hogy az elszigeteltség érzetét még jobban növelte. Bár a szél irányában és elég gyorsan szellűt a levegőt, a bennünk kellett érzés mégis a tökéletes mozdulatlanság érzete volt. Miután hosszabb utra készültünk, a léghajónk a gáz kiömlesztése oly légmentesen záró és nehezen mozgatható szelepekkel volt ellátva, hogy ezeket utunk alkalmával nem is használtuk, hanem a magasság szabályozására csakis a tulsulyt használtuk fel. Kormányunk 18 négyzetözetű széles vitorlából állott, mely kosarunk oldalán bambuszrudhoz volt erősítve, míg a függő vagy hurczoló kötel a másik oldalán fityeggett alá. — Sajnálkoznia kell megemlítenünk, hogy tett tapasztalataink nem engednek valami kedvező következtetést Andree-nak, a merész északsark-utazónk sikerei tekintetében. Nem voltunk képesek arra, hogy az uralkodó széláramlattól eltérő irányt kövessünk, arról pedig, hogy készülékünk segítségével, mely az Andree-nak hű utanzata volt, magunk szabjuk meg a menet irányát, szó sem lehetett. Alig hogy elhagytuk Sussex-Downst, léghajónk olyannyira súlyosult, hogy a hurczoló kötelünk a Beahy Head sziklapartjait majdnem érintette; de a léghajónak gyors könynyítése a Lloyd-féle jelző-állomásnál csakhamar ismét 900 lábnyi magasságra vitt. Künn a tenger felett a tökéletes csend kiválóan feltűnő volt. A máskor oly népes csatorna végkép kihaltak látszott. Még madár se szállott, még azzal se találkozunk. Tízperczel három óra után aneroiidünk azt mutatta, hogy 5850 lábnyi magasságban vagyunk. Néhány pillanattal azután kosarunk egész közel volt a vízhez, hurczoló kötelünk pedig végig a tengerben uszott. Itt már sikeresen használhattuk a vitorla-szerkezetünket, csak hogy olyan nagy volt a hid-g, főképp miután a hozzánk felcsapzott hullámverés nem egyszer feekendezett be a fagyaszto vizevel, hogy a szükséges, kézierővel teljesítendő munkákat alig tudtuk elvégezni. Négy óra előtt 10 perczel oly közel jártunk a p-rtához, hogy a francia szirtes partok kikerülésére megiehető sok tulsulyt kellett kidobálni. Olyan alaposan tettük meg azt, hogy kevés vártatva elértek egész utunk legnagyobb magasságát, a 7000 lábat. Itt a legremekebb felhőalakzatokat bámultuk, miket emberi szem valaha láthat. Nema bámulattal vitorláztunk e rengeteg tömegek mellett, mik oly sürűeknek látszottak, mintha csak havasok

volnának s melyeknek széleik oly ritkító biborszegélyeket mutattak, hogy a fehérszín mellettük majdnem sötétnek tetszett. Gondolataink a mindenség véghetlenségének eszméjében kejelegtek, részegedtek s azért mégis büszkeséggel töltött el a gondolat, hogy az emberi akarat és találékonyaság ime meg a természet erői fölött is uralkodhatik. . . . Azután nemsokára kikötöttünk St.-Romain de Colboise-ban 14 mérföldre Havrettől. 6900 lábnyi magashól 4 óra 10 perczkor a szelepek kinyitása által 4 óra 27 perczkor 2000 lábnyira süllyedtünk s tovább leereszkedve 4 óra 35 perczkor horganyunk belekapaszkodott a fekete szántóföldbe. Három hónapig vártuk a kedvező alkalmat erre a felszállásra, de türelmünkért csakugyan fényesen is kárpótolva lettünk.

Piaczi árak.

— Márczius 29. —

Buza	8.60	8.70.
Rozs	6.50	6.60.
Árpa	5.40	5.50.
Zab	5.60	5.70.
Tengeri	4.40	4.50.
Paszuly	—	—
Szesz literenként	17 1/2	68 1/2.

Nyílt tér.*)

Nyilatkozat.

Tudomásomra jutott, hogy egyes rosszakaratu rágalmozim azt a képtelen és aljas vádat terjesztik ellenem, mikép volt tanulóm: Cseprega Karoly halálát — aki a megindított bűnügyi nyomozat szerint önmaga veletl végett életének — én okoztam. Ezennel kijelentem, hogy a nyiregyházi kir. ügyészségnél magam ellen a bűnügyi vizsgálatot megkértem s hogy addig is, amig ezen vizsgálat egyéni reputációmát a legteljesebben tisztázni fogjak ellen, a kik e hírt terjesztették, avagy terjesztendik, a bűnvádi feljelentésemet megfogom tenni.

Antal János.

* Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

REINER FLÓRA

NŐI DIVATÁRUSNÓ.

Főüzlet: DEBRECZEN, Kossuth-utca 6.

Fióküzlet: NYIREGYHÁZÁN, Pazonyi-utca, Maar-féle ház, a volt „Európa” szálloda tőszomszédságában.

Szives tudomására hozom a nagyerdemű helybeli és vidéki közönségnek, hogy **Nyiregyházában, Pazonyi-utczán, Maar-féle házában** debreczeni üzlettellemel kapcsolatos

női és gyermek kalapárú üzletet

nyitottam és már az idén tavaszra raktáramat a legdivatosabb női modell és gyermek-kalap udjóságokkal igen dűsan elláttam. Igyekezni fogok, hogy Debreczenben már kivított jó hírnevem itt is érvényre juttassam.

Szükségét láttam annak, hogy helyben egy elegánsabb, finomabb női divatárú fiók-üzletet létesítsek, mivel itt eddig egy kizárólagos ilyen üzlet ninc.

Mint divatárusnó szakértelmem és elősmert izlésemnél fogva a legmesszebb menő igényeket is kielégíteni főtőrekvésem leend, kérem a n. e. közönség partfogását.

Elvem mérsékelt árak mellett elegáns, finom árúkkal szolgálni. Gyászkalapokat 1-2 óra alatt elkészíték és ilyeneket készen raktáron is tartok.

Tisztelettel

Reiner Flóra
női divatárusnó, Debreczen és Nyiregyháza.

20-6-5